ਟੇਢੀ ਸਿੰਘ

ਬਨਾਮ

ਨਾਰਾਇਣ ਦਾਸ ਮਹੰਤ

(2022 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 362)

ਮਾਰਚ 07, 2022

[ਕੇ. ਐਮ. ਜੋਸਫ ਅਤੇ ਹ੍ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਯ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1881: ਐਸ.139 – ਧਾਰਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਧਾਰਣਾ – ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸਦਾ ਦੋਸਤ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ – ਪਰੰਤੂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਚੈੱਕ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋ ਗਿਆ – ਐਸ.138 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ – ਫੈਸਲਾ: ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਐਸ.139 ਧਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਧਾਰਣਾ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਚੈੱਕ ਦਾ ਧਾਰਕ ਐਸ.138 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੁਭਾਵ ਦਾ ਚੈੱਕ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ, ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ, ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ –

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ – ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੀ 'ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ' ਦੀ ਥਿਊਰੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈ ਹੈ – ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਉੱਚ ਮਾਨਕ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ – ਸਾਰੇ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ – ਐਸ.138 ਅਧੀਨ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸੀ – ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਜਵਾਬ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਸੈੱਟ ਅੱਪ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੋਲ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸੀ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਸਵੈ-ਸਮਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ, ਯਾਨੀ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚਣ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸੈੱਟ ਅੱਪ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੋਲ ਕਰਜ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਖੋਈ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਜਾਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਚੈੱਕ ਪੱਤਰ ਦੀ

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਦੇ ਗੁਆਚ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਖਾਲੀ ਚੈੱਕ ਸਮੇਤ – ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲਤਾ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 138 ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ: ਅਨੁਚਛੇਦ 136 – ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ – ਅਨੁਚਛੇਦ 136 ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕੇਵਲ ਵਿਰਲੇ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ – ਅਨੁਚਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਿਥੇ ਤਿੰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਗਈਆਂ ਹਨ – ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਤਿੰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਕੋਰਟ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਦਿਆਂ, ਕੋਰਟ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਹੈ। ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟ ਇਹ ਮਾਨ ਲਵੇਗੀ ਕਿ ਚੈੱਕ ਦਾ ਧਾਰਕ ਚੈੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਧਾਰਾ 138 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ। ਇਹ ਮਾਨਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੀ 'ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ' ਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੇਸਿਲਰਾਜਪਪਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਉਲਟ ਬੋਝ ਦਾ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉੱਚੇ ਮਾਨਕ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 7]

2. ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਸਮਰੱਥਾ ਸੀ। ਐਨ. ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੋਲ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗਵਾਹੀ ਦੇਵੇ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੋਲ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕੇਸ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦ ਸਮੱਗਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ। ਉਹ ਇਸੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਾਸ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਕਿ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 91]

3.ਜਵਾਬੀ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਕਰਜ਼ਾ ਅਗਾਉਣ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਜਾਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਚੈੱਕ ਪੱਤਰ ਦੇ ਗੁਆਚ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਜਾਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਚੈੱਕ ਪੱਤਰ ਦੇ ਗੁਆਚ ਜਾਣ ਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਡੀਡਬਲਿਊ5 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ, ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਰਜਨ ਹੈ ਕਿ 5.10.2011 ਨੂੰ, ਪੀਡਬਲਿਊਐਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਨਾਲ ਘਰ ਛੱਡਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਚੈੱਕ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਕੱਢਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵਰਜਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੇਮਾਲਕ ਗਾਂ ਨੂੰ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਉਸ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਘਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਮਸਰੂਫ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਿਆ।

10.01.2013 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 313 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਮੌਕਾ ਲਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਡੀਡਬਲਿਊ5 ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਦੇ ਗੁਆਚ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਜਵਾਬੀ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਦੇ ਗੁਆਚ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਚੈੱਕ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਚੈੱਕ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਚੈੱਕ ਵਾਲੀ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਦੇ ਗੁਆਚ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 313 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਚੈੱਕ ਸੀ, ਗੁਆਚ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਚੈੱਕ 'ਤੇ

4. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਵਰਤਦਿਆਂ ਵੀ, ਜੇਕਰ ਤਿੰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਅਨੁਚਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਬੇਸ਼ੱਕ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਚਛੇਦ 136 ਕੇਵਲ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ

ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤਿੰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 11]

5. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲਤਾ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ. ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 138 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਬਦਲਣ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। 5,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਕੈਦ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੋਰ 15,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 12]

ਬਸਲਿੰਗੱਪਾ ਬਨਾਮ ਮੁਡੀਬਸੱਪਾ (2019) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 418 : [2019] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 555 - ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2019] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 555

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 3 ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਕੇ. ਐਮ. ਜੋਸਫ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ.

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਸੁਧਾਰ ਨੰਬਰ 129 ਦੀ 2018 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1898 (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ 'ਕ੍ਰਿ.ਪ੍ਰੋ.ਸੀ.') ਦੀ ਧਾਰਾ 397 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਨਿਆਯਿਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ. ਮੁੱਖ ਨਿਆਯਿਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 ('ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ 'ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ.') ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਾਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ. ਹੋਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ.

3. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਕਿ ਅਗਸਤ, 2011 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ

ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਉਸ ਨੇ 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਚੈੱਕ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ. ਟ੍ਰਾਇਲ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਡੀਡਬਲਯੂ-1 ਤੋਂ ਡੀਡਬਲਯੂ-4 ਤੱਕ ਨੂੰ ਜਾਂਚਿਆ. ਉਹ ਚਾਰ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ. ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ 'ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ' ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸੰਗੀਤਾ ਭਾਰਤੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਠਾਇਆ ਹੈ. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਡੀਡਬਲਯੂ-1 ਤੋਂ ਡੀਡਬਲਯੂ-4 ਨੂੰ ਕਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ. ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਣ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ

ਇਸ ਨੇ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਿ "ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ" ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਜੋ ਕਿ ਬਸਲਿੰਗੱਪਾ ਬਨਾਮ ਮੁਦੀਬਸੱਪਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ [2019] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 418 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਅੰਤਰ ਆਲਿਆ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ-

"25. ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 118(ਏ) ਅਤੇ 139 ਉੱਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਖੇਪ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

25.1. ਇੱਕ ਵਾਰ ਚੈੱਕ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਚੈੱਕ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ।

25.2. ਧਾਰਾ 139 ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਾਨ ਇੱਕ ਖੰਡਨਯੋਗ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਬੋਝ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਾਨਕ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਦਾ ਹੈ।

25.3. ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਵੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਉਹ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

25.5. ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ ਗਵਾਹੀ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

4. ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਭਾਵ, 5 ਅਗਸਤ, 2011 ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ:-

"..... ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਅਗਸਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਸਿਰਫ ਉਸੇ ਮਿਤੀ. ਮੈਂ ਅਗਸਤ ਮਹੀਨੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮਿਤੀ. ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ 5 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਕੁੱਲੂ, ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ ਕੁੱਲੂ, ਪੀ.ਐਨ.ਬੀ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਹਨ ਕੁੱਲੂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਬੈਂਕ ਕੁੱਲੂ ਵੀ. ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕਿੱਥੋਂ ਸੀ ਪੈਸੇ ਕਢਵਾ ਲਏ। ਮੈਂ 2 ਜਾਂ 2.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਢਵਾ ਲਏ ਸਨ। ਬਾਕੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸਨ, ਜੋ ਮੈਂ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਮੈਨੂੰ ਅਗਸਤ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ. ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਚੈੱਕ ਦਿੱਤਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਉੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆਇਆ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਖਾਤੇ ਦੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ। ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਇਹ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਵਿੱਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥਾ। ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਇਹ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਆਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਵਲੰਟੀਅਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਖੁਦ ਮੈਨੂੰ ਚੈੱਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਚੈੱਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਰਕਮ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਕਢਵਾਉਣ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਜਾਅਲੀ ਚੈੱਕ. ਮੈਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਜਾਅਲੀ ਚੈੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਝੂਠਾ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

5.ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਡੀਡਬਲਯੂ-1 ਤੋਂ ਡੀਡਬਲਯੂ-4 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਜਵਾਬੀ ਦਾ ਵਰਜਨ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬੈਂਕ ਤੋਂ 2 ਜਾਂ 2.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕੱਢੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਮਿਲੇ ਪੈਸਿਆਂ ਸਮੇਤ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕੇਸ ਢਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਇਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਾਹਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਓਰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਥੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਕ ਜਵਾਬੀ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।

6.ਉਲਟ, ਸ੍ਰੀ ਅਜੈ ਮਾਰਵਾਹ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਜਵਾਬੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਉਸ ਵਰਜਨ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣਗੇ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਡੀਡਬਲਯੂ-5 ਰਾਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਸੰਯੋਗਵਸ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਗੱਲ ਬਣਾਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਰਜਨ ਸੀ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਚੈੱਕ ਅਤੇ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਡੀਡਬਲਯੂ-5 ਦੁਆਰਾ ਲਿਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਡੀਡਬਲਯੂ-5 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਚੈੱਕ ਦੇ ਗੁਆਚ ਜਾਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾ ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾ

ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਜਵਾਬੀ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੁੜ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਹੱਥ ਕਰਜ਼ ਦੇ ਕੇ। ਉਹ ਹੋਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਚੈੱਕ ਦੇ ਕਥਿਤ ਗੁਆਚ ਬਾਰੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਹੋਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ (ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਜਵਾਬੀ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਕੋਲ ਹੱਥ ਕਰਜ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਹੋਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਜਵਾਬੀ ਦੀ ਉਸ ਰਕਮ ਦੇ ਕਰਜ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘਟਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਕਿ ਤਿੰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਹੈ।

7. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨੇਗੋਸਿਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਹੈ। ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮਾਨੇਗੀ ਕਿ ਚੈੱਕ ਦਾ ਧਾਰਕ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 138 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਰਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੀ 'ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ' ਦੀ ਥਿਊਰੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ **ਬਸਲਿੰਗੱਪਾ** (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਉਲਟ ਬੋਝ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ (ਦੇਖੋ (2001) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 441)। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉੱਚੇ ਮਿਆਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

8. ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸ ਸੰਗੀਤਾ ਭਾਰਤੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡੀਡਬਲਯੂ-1 ਤੋਂ ਡੀਡਬਲਯੂ-4 ਨੂੰ ਜਾਂਚਣ ਦੇ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਬੈਂਕ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਜੋ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਬੈਂਕ, ਕੁੱਲੂ ਤੋਂ ਏ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 5 ਅਗਸਤ, 2011 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਖਾਤਾ ਚਲਾਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਰਕਮ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਸੀ।

9.ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ. ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਮਿਸਾਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਸਮਰੱਥਾ ਸੀ। ਐਨ. ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੇਸ ਸੈੱਟ ਅੱਪ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੋਲ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕੇਸ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦ ਸਮੱਗਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ, ਭਾਵ, ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਉਸੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਾਸ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲਤਾ ਨੂੰ ਸਰਾਹਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਫਿਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਚਾਅ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

10. ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤਿੰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਹਿਰਦ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ। ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਨੋਟਿਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਰਜ਼ਾ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਦਸਤਖਤ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪੱਤਾ ਚੈੱਕ ਕਰੋ. ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਦੇ ਗੁੰਮ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਚੈੱਕ ਦਾ ਪੱਤਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਨੂੰ। ਸਬੂਤ ਵਿਚ ਡੀਡਬਲਯੂ5 ਦਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ, ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੰਸਕਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 5.10.2011 ਨੂੰ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ5 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਲੈ ਕੇ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਏ ਪੈਸੇ ਕਢਵਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ, ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ। ਉਸਨੇ ਉਹ ਸੰਸਕਰਣ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਣਜਾਣ ਗਾਂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਸ ਵਿਚ ਬੈਠਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਉਸ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਘਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਉਲਝ ਗਿਆ ਆਪਣੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਿਆ. ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ 'ਚ ਐੱਸ 10.01.2013 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਬੈਂਕ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿ ਡੀਡਬਲਯੂ5 ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਚੈੱਕ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿਤਾਬ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਦੇ ਗੁੰਮ ਹੋਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਜਵਾਬੀ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ

ਅਤੇ ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ ਬਾਰੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇੱਕ ਹੈ ਜੋ ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਦਸਤਖਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪੱਤਾ ਚੈੱਕ ਕਰੋ. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਗੁਆਉਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਖਾਲੀ ਚੈੱਕ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ। ਦਰਅਸਲ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਖਾਲੀ ਹੈ ਚੈੱਕ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

11 ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਜਲਦੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਭਾਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 136 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਵਰਤਦੀਆਂ ਹੋਈ ਵੀ, ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਿੱਥੇ ਤਿੰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਲੇਖ 136 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 136 ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਸਪਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤਿੰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਸਪਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ।

12 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲਤਾ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 138 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। 5,000/- ਰੁਪਏ (ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ) ਦੀ ਰਕਮ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੈਦ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕਾਫੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦੇਵਾਂਗੇ ਕਿ ਹੋਰ 15,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

13. ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲ ਅੰਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਦੋਸ਼ ਸਿੱਧੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 5,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਉਹ ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏਗਾ। ਜੇਕਰ ਦੇਰੀ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਾਧਾਰਣ ਕੈਦ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 15,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਲੋਂ ਕੱਢੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਪੀਲ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਅੰਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ

(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਸ਼ੇਵਾਲੀ ਮੋਂਗਾ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate